

Ратко Марошан – упорни модернизатор

Ратомир Ратко Марошан запослио се у Електроистоку, претходнику Електромреже Србије, у првим годинама постојања наше компаније. По образовању електротехничар, највећи део радног века - до пензије, провео је као заштитар у ЕМС-овом Погону преноса Београд. Још увек је изванредно предан нашем Предузећу, међутим, свакако је нарочито значајан као један од оснивача модерног не само ЕМС-овог, већ и ЕПС-овог, синдиката, а принципи организовања основа су и модерне Конфедерације независних синдиката.

- Ондашњи самостални синдикат, како организационо, тако ни активностима није задовољавао потребе радника у више електропривредних компанија. Због тога је 1991. године осмишљена нова организација синдикалног деловања за Електропривреду Србије (такозвани „мали ЕПС“ и Електроисток), ЕП (производња) и ЕПК (представљао електропривредне раднике на Косову), - прича Марошан, и наставља: - Одмах смо представили основе овог модерног, актуелног синдикалног организовања, способног за

зрео дијалог с послодавцима, али и за зrelu заштиту интереса запослених. Тај синдикат врло брзо се повезао и на међународном нивоу, остварио контакте с релевантним синдикалним институцијама, али и с грчким представницима формирао прву балканску конфедерацију.

Скуптина новог Синдиката формирана је 20. фебруара 1993. године. Први председник Скупштине био је **Влада Миловановић** из Обреновца, а **Јеленко Мићић** из Колубаре био је председник Главног одбора. Кључни људи у организовању новог синдиката били су још **Ђорђе Лакушић** (у име запослених на Косову), представник произвођача **Радивоје Милић Мића** из Ђердапа, а представници „малог ЕПС-а“ Марошан, **Милован Ранковић**, **Реља Поповић**, **Златко Маринковић** и још неколицина. Марошан истиче да су синдикални посленици сјајно и врло колегијално сарађивали, да је било сасвим излишно размишљати ко је појединачно важнији у синдикату, или које предузеће, па наводи да је и више него двоструко мањи Електроисток у Главном одбору имао три чла-

на, а Електродистрибуција Београд с три хиљаде запослених само једног. Марошан каже да је у почецима било врло тешко за рад јер, на пример, тројица оснивача Синдиката имала су само два стола. Одлични међуљудски односи убрзо су донели добре резултате за запослене.

- Први разговори које смо обавили у Влади били су о колективном уговору, а 1993. године организовали смо штрајк са захтевом да се повећају плате које су биле очајно слабе. У оним чемерним данима запослени су могли да за плату добију килограм јабука. Били смо увек добро припремљени и дисциплиновани преговарачи па су нас врло уважавали у Влади, - каже Марошан.

Ипак, чињенице сведоче да је Марошан врло скроман. Синдикат је радио у просторијама Погона преноса Београд или у београдском седишту Ђердапских хидроелектрана, а с друге стране, ондашњи Електроисток је први почео с низом иновација а то сведочи о великој улози како синдикалне организације у Предузећу, тако и о посвећености синдикалаца из наших редова. На пример, први смо основали Фонд солидарности што су и други копирали. **Милован Андрић**, који је био први потпредседник ЕМС-овог Синдиката и који у истоветном духу солидарности и посвећености води ЕМС-ов Синдикат, сведочи да је Марошан био изванредан иноватор и веома упоран и без њега тешко да би опстао нови Синдикат пошто је управо он покренуо социјални дијалог. Марошан је био и председник Комисије за сарадњу са суседним синдикатима, а затим председник ЕПС-овог ресурса за информисање. Он је био први који је постигао да синдикалне активности обавља професионално – да буде на платном списку. И Марошан и Андрић истичу да никад нису имали проблема с Пословодством Предузећа јер су се и једни, и други борили за интересе компаније, сваки из свог угла, али и због изванредног међусобног уважавања и склоности једних и других дијалогу, а не полемици.

Предраг Батинић